

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

25. října 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Sociální zabezpečení – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Článek 12 odst. 1 – Nařízení (ES) č. 987/2009 – Článek 14 odst. 1 – Vyslaní pracovníci – Použitelné právní předpisy – Osvědčení A 1 – Podléhání zaměstnance právním předpisům členského státu, v němž je usazen zaměstnavatel – Podmínky“

Ve věci C-451/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Administrativen sad Veliko Tarnovo (správní soud ve Velikom Tarnově, Bulharsko) ze dne 19. července 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 27. července 2017, v řízení

„Walltopia“ AD

proti

Direktor na Teritorialna direkcija na Nacionalnata agencija za prichodite – Veliko Tarnovo,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda prvního senátu vykonávající funkci předsedy šestého senátu, E. Regan (zpravodaj) a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Direktor na Teritorialna direkcija na Nacionalnata agencija za prichodite – Veliko Tarnovo D. Bonevou, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi D. Martinem a N. Nikolovou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: bulharština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 písm. j) a l) a čl. 12 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72, a oprava Úř. věst. 2013, L 188, s. 10), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012 (Úř. věst. 2012, L 149, s. 4) (dále jen „nařízení č. 883/2004“), jakož i čl. 14 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností „Walltopia“ AD a Direktor na Teritorialna direkcija na Nacionalnata agencija za prichodite – Veliko Tarnovo (ředitel Oblastního ředitelství Národní agentury pro příjmy ve Velikom Tarnově, Bulharsko), jehož předmětem je legalita rozhodnutí odmítnout vydat osvědčení o právních předpisech použitelných na zaměstnance společnosti Walltopia.

Právní rámec

Unijní právo

Nariadení č. 883/2004

- 3 Článek 1 nařízení č. 883/2004, nadepsaný „Definice“, který je součástí hlavy I tohoto nařízení, nadepsané „Obecná ustanovení“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se:

[...]

- c) ‚pojištěnou osobou‘ ve vztahu k oblastem sociálního zabezpečení, na které se vztahuje hlava III kapitoly 1 a 3, rozumí každá osoba, která splňuje podmínky nároku na dávky vyžadované právními předpisy členského státu příslušného podle hlavy II, s přihlédnutím k tomuto nařízení;

[...]

- j) ‚bydlištěm‘ rozumí obvyklé bydliště;

[...]

- l) ‚právními předpisy‘ se pro každý členský stát rozumí právní a správní předpisy a jiné statutární předpisy a všechna ostatní prováděcí opatření týkající se odvětví sociálního zabezpečení, na které se vztahuje čl. 3 odst. 1;

[...]“

- 4 Článek 2, nadepsaný „Osobní oblast působnosti“, který je rovněž součástí hlavy I tohoto nařízení, uvádí:

„1. Toto nařízení se vztahuje na státní příslušníky členského státu, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky bydlící v některém členském státě, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé.

2. Toto nařízení se vztahuje také na pozůstalé osoby, které podléhaly právním předpisům jednoho nebo více členských států, a to bez ohledu na jejich státní příslušnost, jsou-li jejich pozůstalí státními příslušníky členského státu nebo osobami bez státní příslušnosti anebo uprchlíky bydlícími na území členského státu.“

5 Článek 11 uvedeného nařízení, nadepsaný „Obecná pravidla“, který je součástí hlavy II tohoto nařízení, nadepsané „Určení použitelných právních předpisů“, stanoví:

„1. Osoby, na které se vztahuje toto nařízení, podléhají právním předpisům pouze jediného členského státu. Tyto právní předpisy se určí v souladu s touto hlavou.

2. U osob pobírajících peněžitě dávky z důvodu nebo v důsledku jejich zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti se pro účely této hlavy má za to, že uvedenou činnost vykonávají. To se netýká invalidních, starobních a pozůstalostních důchodů nebo důchodů při pracovních úrazech nebo nemocech z povolání ani peněžitých dávek v nemoci poskytovaných při časově neomezené léčebné péči.

3. S výhradou článků 12 až 16 se:

- a) na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou v členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
- b) na úředníka vztahují právní předpisy členského státu, kterému podléhá správní orgán, který jej zaměstnává;
- c) na osobu pobírající dávky v nezaměstnanosti v souladu s článkem 65 podle právních předpisů členského státu bydliště vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
- d) na osobu odvedenou nebo znovu povolovanou do vojenské nebo civilní služby v některém členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
- e) na jinou osobu, na kterou se nepoužijí písmena a) až d) vztahují právní předpisy členského státu bydliště, aniž jsou dotčena ostatní ustanovení tohoto nařízení, která jí zaručují dávky podle právních předpisů jednoho nebo více členských států.

[...]“

6 Článek 12 téhož nařízení, nadepsaný „Zvláštní pravidla“, který je rovněž součástí hlavy II tohoto nařízení, ve svém odstavci 1 uvádí:

„Osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu, aby zde konala práci jménem tohoto zaměstnavatele, podléhá i nadále právním předpisům prvního členského státu, nepřesahuje-li předpokládaná doba trvání takové práce 24 měsíců a není-li daná osoba vyslána za účelem nahrazení jiné vyslané osoby.“

Nařízení č. 987/2009

- 7 Článek 14 nařízení č. 987/2009, nadepsaný „Podrobnosti týkající se článků 12 a 13 [nařízení č. 883/2004]“, který je součástí hlavy II prvně uvedeného nařízení, nadepsané „Určení použitelných právních předpisů“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Pro účely čl. 12 odst. 1 [nařízení č. 883/2004], „osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu“ zahrnuje osobu, která byla zaměstnána s cílem vyslání do jiného členského státu, pokud se na tuto dotyčnou osobu bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel.“

Bulharské právo

Ústava Bulharské republiky

- 8 Podle čl. 51 odst. 1 Ústavy Bulharské republiky „mají občané právo na sociální zabezpečení a sociální podporu“.
- 9 Článek 51 odst. 2 této Ústavy stanoví:

„Dočasně nezaměstnaným osobám se poskytuje sociální zabezpečení za podmínek a způsobem, který stanoví zákon.“

- 10 Podle čl. 52 odst. 1 uvedené Ústavy:

„Občané mají právo na zdravotní pojištění, které zaručuje přístupnou lékařskou pomoc a na bezplatnou zdravotní péči podle podmínek a v souladu s postupy, které stanoví zákon.“

Zákoník práce

- 11 Článek 121 odst. 1 Kodeks na truda (zákoník práce) zní následovně:

„Pokud to vyžadují potřeby podniku, zaměstnavatel může vyslat pracovníka nebo zaměstnance za účelem výkonu pracovních povinností mimo jeho pracoviště na dobu, která nesmí přesáhnout třicet po sobě následujících kalendářních dnů.“

Zákon o sociálním zabezpečení

- 12 Článek 4 odst. 1 bod 1 Kodeks za socialno osigurjavane (zákon o sociálním zabezpečení) stanoví:

„Pracovníci a zaměstnanci jsou podle tohoto zákona pojištěni pro případ pracovní neschopnosti v důsledku běžných onemocnění, těhotenství a mateřství, invalidity z důvodu běžné nemoci, stáří nebo úmrtí, pracovních úrazů, nemocí z povolání a nezaměstnanosti, bez ohledu na povahu jejich zaměstnání, způsob odměňování a zdroj příjmů, s výjimkou osob uvedených v čl. 4a odst. 1; na osoby zapojené do programů náhradní rodičovské péče a zprostředkování zaměstnání se nevztahuje krytí pojištění pro případ nezaměstnanosti, pokud to příslušný program stanoví.“

13 Článek 9 odst. 2 bod 4 tohoto zákona stanoví:

„Doba, během níž osoba pobírá dávky v nezaměstnanosti, se pro účely sociálního zabezpečení považuje za pojištěnou bez odvádění příspěvků na sociální zabezpečení.“

Zákon o zdravotním pojištění

14 Z článku 33 odst. 1 bodu 1 Zakon za zdravnoto osigurjavane (zákon o zdravotním pojištění) vyplývá, že každý bulharský státní příslušník, který současně není státním příslušníkem jiného státu, je povinně pojištěn v rámci vnitrostátního systému zdravotního pojištění.

15 Článek 40 odst. 1 tohoto zákona stanoví:

„Příspěvky pojištěnce na zdravotní pojištění se vypočítávají podle čl. 29 odst. 3 na základě příjmů a jsou vybírány takto:

[...]

8. za osoby pobírající dávky v nezaměstnanosti – částka vyplácených dávek; příspěvky se odvádí ze státního rozpočtu nejpozději do desátého dne měsíce, který následuje po měsíci, za který jsou dávky vypláceny.

[...]“

16 Článek 40 odst. 5 uvedeného zákona mimo jiné stanoví, že každá osoba, na kterou se nevztahuje pojištění podle odstavců 1, 2 a 3 je povinna platit příspěvky na sociální zabezpečení.

Nařízení o vysílání zaměstnanců a odborných stážích v zahraničí

17 Článek 2 odst. 1 Naredba za služebnite komandirovki i specializacii v čužbina (nařízení o vysílání zaměstnanců a odborných stážích v zahraničí) zní takto:

„Vysláním do zahraničí je vyslání osoby do zahraničí za účelem provedení konkrétní práce na pokyn orgánu, který osobu vyslal.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

18 Dne 15. září 2016 uzavřela společnost Walltopia se sídlem v Bulharsku pracovní smlouvu s Petjem Stefanovem Punčevem, bulharským státním příslušníkem, na práci, která měla být od 16. září 2016 vykonávána v Sofii (Bulharsko). V této smlouvě byla stanovena šestiměsíční zkušební doba.

19 Pan Punčev před tím pracoval pro několik zaměstnavatelů, poslední pracovní poměr skončil dne 1. března 2015.

20 Od 26. září do 6. října 2016 byl P. S. Punčev vyslán společností Walltopia do Spojeného království.

21 Dne 25. října 2016 společnost Walltopia P. S. Punčeva propustila.

22 Dne 13. ledna 2017 společnost Walltopia požádala Teritorialna direkcija na Nacionalnata agencija za prichodite – Veliko Tarnovo (Oblastního ředitelství Národní agentury pro příjmy ve Velikém Tarnově) (dále jen „dotčený vnitrostátní orgán“) o vydání osvědčení A 1 o tom, že se na P. S. Punčeva během jeho vyslání vztahovaly bulharské právní předpisy. V této žádosti společnost Walltopia uvedla

mimo jiné údaje o podniku, do něhož byl P. S. Punčev vyslán, jakož i dobu vyslání. Uvedla rovněž, že dotyčný byl zaměstnán za účelem tohoto vyslání, během tohoto vyslání zůstal zaměstnancem společnosti Walltopia, byl placen posledně uvedenou a že měl sociální pojištění pokrývající zdravotní rizika.

- 23 Rozhodnutím ze dne 27. ledna 2017 vrchní inspektor odpovědný za veřejné příjmy dotčeného vnitrostátního orgánu odmítl vydat požadované osvědčení z důvodu, že nebyl splněn požadavek spočívající v tom, že zaměstnanec musí podléhat bulharským právním předpisům po dobu alespoň jednoho měsíce před vysláním. Vzhledem k tomu, že P. S. Punčev nepobíral během tohoto období dávky v nezaměstnanosti, nelze ho totiž považovat za pojištěnce.
- 24 Na základě podání správního opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí bylo toto rozhodnutí potvrzeno rozhodnutím ředitele téhož orgánu ze dne 27. února 2017.
- 25 Předkládající soud, který má rozhodnout o žalobě podané proti tomuto odmítnutí, poukazuje na to, že podle čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004 vyslaná osoba nadále podléhá právním předpisům členského státu, v němž její zaměstnavatel běžně vykonává své činnosti, jen pokud jsou splněny určité podmínky, konkrétně, že vyslání nesmí překročit 24 měsíců a vyslaná osoba nemá nahradit jinou vyslanou osobu. Podle uvedeného soudu je nesporné, že tyto podmínky jsou ve sporu v původním řízení splněny.
- 26 Předkládající soud se naproti tomu táže, zda je stanovisko dotčeného vnitrostátního orgánu, podle něhož P. S. Punčev před začátkem svého zaměstnání u společnosti Walltopia nepodléhal bulharským právním předpisům, v souladu s účelem a smyslem čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 ve spojení s čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004.
- 27 V této souvislosti předkládající soud uvádí, že podle ustanovení zákona o zdravotním pojištění je osoba povinna platit povinné příspěvky na sociální zabezpečení bez ohledu na to, zda pracuje či ne. Neodvedení těchto příspěvků ji zbavuje nároku na sociální ochranu.
- 28 Předkládající soud má rovněž pochybnosti o tom, zda musí zohlednit státní příslušnost dotčené osoby, je-li tato osoba státním příslušníkem členského státu, nebo obvyklé bydliště této osoby ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004. V případě, že by státní příslušnost ani obvyklé bydliště nebyly relevantními výkladovými kritérii, se uvedený soud táže, která kritéria je nutno zohlednit pro účely výkladu výrazu „vztahují právní předpisy“, který je uveden v čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 ve spojení s výrazem „podléhá právním předpisům“, který je uveden v čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004.
- 29 Za těchto okolností se Administrativen sad Veliko Tarnovo (správní soud ve Velikom Tarnově, Bulharsko) rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 14 odst. 1 nařízení [č. 987/2009] ve spojení s čl. 12 odst. 1 nařízení [č. 883/2004] vykládán v tom smyslu, že osoba, které se týkají tato ustanovení a která vykonává činnost jako zaměstnanec, nepodléhá právním předpisům členského státu, v němž má sídlo podnik, který ji zaměstnal, pokud tato osoba neměla podle vnitrostátních právních předpisů uvedených v čl. 1 písm. l) nařízení [č. 883/2004] bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání postavení pojištěnce v tomto členském státě?
- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku: Je přípustné, aby vnitrostátní soud při výkladu obsahu a významu pojmu ‚vztahují právní předpisy‘, který je uveden v čl. 14 odst. 1 nařízení [č. 987/2009], a pojmu ‚podléhá právním předpisům‘, který je uveden v čl. 12 odst. 1 nařízení [č. 883/2004], přihlížel ke státní příslušnosti dané osoby k členskému státu, pokud tato osoba, která vykonává činnost jako zaměstnanec, beztak podléhala vnitrostátním právním předpisům pouze na základě své státní příslušnosti?

- 3) V případě záporné odpovědi i na předchozí otázku: Smí vnitrostátní soud při použití pojmů uvedených v těchto otázkách přihlížet k obvyklému nebo trvalému bydlišti osoby ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení [č. 883/2004]?
- 4) V případě záporné odpovědi na třetí otázku: Jaká výkladová kritéria má vnitrostátní soud zohlednit při výkladu obsahu výrazu „podléhá právním předpisům“, [který je uveden] v čl. 12 odst. 1 nařízení [č. 883/2004], a výrazu „vztahují právní předpisy“, [který je uveden] v čl. 14 odst. 1 nařízení [č. 987/2009], aby tato ustanovení mohl použít v souladu s jejich přesným významem?“

K předběžným otázkám

- 30 Podstatou těchto čtyř otázek předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda musí být čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 ve spojení s čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004 vykládán v tom smyslu, že zaměstnanec zaměstnaný za účelem vyslání do jiného členského státu musí být považován za osobu, na kterou se „bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel“ ve smyslu čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009, pokud bezprostředně před zahájením jeho zaměstnání a navzdory tomu, že podle této právní úpravy neměl postavení pojištěnce, tento zaměstnanec měl státní příslušnost uvedeného členského státu a jeho bydliště ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 se nacházelo v tomto členském státě.
- 31 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že P. S. Punčev, bulharský státní příslušník, byl společností Walltopia zaměstnán za účelem vyslání do Spojeného království. Dotčený vnitrostátní orgán následně odmítl vydat společnosti Walltopia osvědčení A 1, které mělo potvrdit, že se na něj vztahovaly bulharské právní předpisy, a to proto, že uvedeným právním předpisům nepodléhal minimálně měsíc před svým vysláním.
- 32 Úvodem je třeba připomenout, že podle čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004 osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu, aby zde konala práci jménem tohoto zaměstnavatele, podléhá i nadále právním předpisům prvního členského státu, nepřesahuje-li předpokládaná doba trvání takové práce 24 měsíců a není-li daná osoba vyslána za účelem nahrazení jiné vyslané osoby.
- 33 Článek 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 pak upřesňuje, že osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu ve smyslu čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004 „zahrnuje osobu, která byla zaměstnána s cílem vyslání do jiného členského státu, pokud se na tuto dotyčnou osobu bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel“.
- 34 Již ze samotného znění čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 tedy vyplývá, že skutečnost, že osoba je zaměstnána s cílem vyslání do jiného členského státu, nebrání tomu, aby mohla být považována za „osob[u], která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu, aby zde konala práci jménem tohoto zaměstnavatele“ ve smyslu čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004, takže, je-li tomu tak, a jsou-li splněny ostatní podmínky stanovené v posledně uvedeném ustanovení, které nejsou předmětem tohoto řízení o předběžné otázce, tato osoba podléhá i nadále právním předpisům členského státu, v němž její zaměstnavatel běžně vykonává své činnosti ve smyslu posledně uvedeného ustanovení.

- 35 Pro účely použití čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004 se sice nevyžaduje, aby osoba zaměstnaná s cílem vyslání do jiného členského státu vykonávala v členském státě, v němž její zaměstnavatel běžně vykonává své činnosti, práci jménem tohoto zaměstnavatele před svým vysláním, ze znění čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 nicméně vyplývá, že se na tuto osobu, bezprostředně před zahájením jejího vyslání, již musí vztahovat právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel.
- 36 Tento výklad čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 je v souladu s čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004, který stanoví, jak již bylo uvedeno v bodě 32 tohoto rozsudku, že pokud jsou splněny všechny podmínky stanovené posledně uvedeným ustanovením, dotyčná osoba „podléhá i nadále“ právním předpisům členského státu, v němž je zaměstnavatel, který ji vysílá, usazený, což potvrzuje, že tato osoba musí podléhat této právní úpravě již před svým vysláním.
- 37 Výklad, podle něhož osoba zaměstnaná s cílem vyslání do jiného členského státu již musí podléhat právní úpravě členského státu zaměstnavatele, který ji vysílá, aby její situace spadala pod čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004, jenž představuje výjimku z obecného pravidla, které stanoví čl. 11 odst. 3 písm. a) tohoto nařízení, je přitom rovněž v souladu s cíli, které sleduje čl. 12 odst. 1 uvedeného nařízení.
- 38 Posledně uvedené ustanovení má totiž za cíl zejména podporu volného pohybu služeb ve prospěch podniků, které tohoto pohybu využijí vysláním svých pracovníků do jiných členských států, než ve kterém jsou usazeny. Cílem tohoto ustanovení je tedy překonat překážky, jež by mohly bránit volnému pohybu pracovníků, a rovněž podpořit vzájemné hospodářské prolínání a přitom zabránit administrativním komplikacím zejména na straně pracovníků a podniků (viz obdobně rozsudek ze dne 10. února 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, bod 28 a citovaná judikatura).
- 39 Zejména s cílem zabránit tomu, aby podnik usazený na území některého členského státu musel své pracovníky, kteří za obvyklých okolností podléhají právním předpisům sociálního zabezpečení tohoto členského státu, přihlašovat k účasti v systému sociálního zabezpečení jiného členského státu, kam by byli vysláni k výkonu práce na omezenou dobu – což by komplikovalo výkon volného pohybu služeb – umožňuje čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004, aby podnik ponechal své pracovníky přihlášené k účasti v systému sociálního zabezpečení prvně uvedeného členského státu, pokud tento podnik splňuje podmínky, jimiž se tento volný pohyb služeb řídí (viz obdobně rozsudek ze dne 10. února 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, bod 29 a citovaná judikatura).
- 40 Je tedy třeba přezkoumat, zda osoba zaměstnaná s cílem vyslání do jiného členského státu, která se nachází v takové situaci, jako je ta, v níž se nachází P. S. Punčev, musí být považována za osobu, na kterou se „bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel“ ve smyslu čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009.
- 41 V této souvislosti je třeba nejprve připomenout, že ustanovení hlavy II nařízení č. 883/2004, mezi něž patří články 11 až 16 tohoto nařízení, tvoří úplný a jednotný systém kolizních norem. Cílem těchto ustanovení je nejenom zabránění současnému použití více vnitrostátních právních předpisů a komplikacím, které z toho mohou vyplývat, ale zároveň zabránění tomu, aby osoby, které spadají do působnosti tohoto nařízení, byly zbaveny ochrany v oblasti sociálního zabezpečení v důsledku neexistence právních předpisů, které by se na ně vztahovaly (viz obdobně rozsudek ze dne 1. února 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 58 a citovaná judikatura).
- 42 Pokud tedy určitá osoba spadá do osobní působnosti nařízení č. 883/2004 vymezené v jeho článku 2, použije se v zásadě pravidlo jednotnosti zakotvené v čl. 11 odst. 1 tohoto nařízení a použitelné vnitrostátní právní předpisy se určí podle ustanovení hlavy II uvedeného nařízení (viz obdobně rozsudek ze dne 1. února 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 59 a citovaná judikatura).

- 43 Pokud jde o čl. 11 odst. 3 nařízení č. 883/2004, jeho jediným účelem je určit vnitrostátní právní předpisy vztahující se na osoby, které se nacházejí v některé ze situací uvedených v písmenech a) až e) tohoto ustanovení, s výhradou článků 12 až 16 tohoto nařízení (viz obdobně rozsudek ze dne 1. února 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 60 a citovaná judikatura).
- 44 V projednávaném případě se zdá, že předkládající soud má za to, že situace P.S. Punčeva bezprostředně před zahájením jeho zaměstnání ve společnosti Walltopia nespádala pod žádný z případů uvedených v čl. 11 odst. 3 písm. a) až d) nařízení č. 883/2004, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 45 Pokud by tomu tak bylo, z čl. 11 odst. 3 písm. e) nařízení č. 883/2004 vyplývá, že bulharské právní předpisy se na P.S. Punčeva v každém případě vztahovaly bezprostředně před zahájením jeho zaměstnání ve společnosti Walltopia. Podle posledně uvedeného ustanovení se totiž na jinou osobu, na kterou se nepoužije čl. 11 odst. 3 písm. a) až d) tohoto nařízení, vztahují právní předpisy členského státu bydliště, aniž jsou dotčena ostatní ustanovení uvedeného nařízení, která jí zaručují dávky podle právních předpisů jednoho nebo více členských států. Ze spisu, který má k dispozici Soudní dvůr, přitom vyplývá, že P.S. Punčev měl v Bulharsku bydliště ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 bezprostředně před zahájením tohoto zaměstnání.
- 46 Dále, státní příslušnost osoby sice případně může být relevantní pro účely určení, zda tato osoba spadá do osobní působnosti nařízení č. 883/2004, tak jak je vymezena v jeho článku 2, ale jako taková nepatří mezi kritéria stanovená kolizními normami uvedenými v hlavě II tohoto nařízení, takže v projednávaném případě samotná skutečnost, že P.S. Punčev je bulharským státním příslušníkem, každopádně nemůže být sama o sobě určující pro účely použití uvedených norem.
- 47 Konečně, pokud jde o okolnost, že se dotčený vnitrostátní orgán domníval, že vzhledem k tomu, že P.S. Punčev již neměl práva vyplývající ze zdravotního pojištění a nebyl podle bulharského práva „pojištěncem“, se na něj již bulharské právní předpisy nevztahovaly, je třeba připomenout, že ustanovení hlavy II nařízení č. 883/2004 mají zajisté za cíl sice pouze určit vnitrostátní právní předpisy použitelné na osoby, které spadají do rozsahu působnosti tohoto nařízení. Účelem těchto ustanovení jako takových není určit podmínky pro existenci práva nebo povinnosti stát se osobou pojištěnou v systému sociálního zabezpečení nebo v té či oné části takového systému. Jak již Soudní dvůr opakovaně uvedl, je věcí právních předpisů každého členského státu určit tyto podmínky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. května 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, bod 19 a citovaná judikatura).
- 48 Při stanovení podmínek existence práva zapojit se do systému sociálního zabezpečení jsou však členské státy povinny dodržovat platná ustanovení unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. května 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, bod 20 a citovaná judikatura). Zejména kolizní normy stanovené nařízením č. 883/2004 jsou pro členské státy kogentní, a členské státy tedy nemají možnost stanovit, v jakém rozsahu se použijí jejich vlastní právní předpisy nebo právní předpisy jiného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. září 1982, Kuijpers, 276/81, EU:C:1982:317, bod 14; ze dne 12. června 1986, Ten Holder, 302/84, EU:C:1986:242, bod 21; ze dne 14. října 2010, van Delft a další, C-345/09, EU:C:2010:610, body 51 a 52, jakož i ze dne 13. července 2017, Szoja, C-89/16, EU:C:2017:538, bod 42).
- 49 Podmínky existence práva zapojit se do systému sociálního zabezpečení proto nemohou vést k tomu, že z rozsahu působnosti dotčené právní úpravy budou vyloučeny osoby, na které se podle nařízení č. 883/2004 tato právní úprava vztahuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. května 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, bod 20 a citovaná judikatura). Jak již totiž bylo uvedeno v bodě 41 tohoto rozsudku, ustanovení hlavy II tohoto nařízení mají za cíl zejména zabránit tomu, aby osoby, které spadají do působnosti tohoto nařízení, byly zbaveny ochrany v oblasti sociálního zabezpečení v důsledku neexistence právních předpisů, které by se na ně vztahovaly.

- 50 V projednávaném případě přitom ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že by se na P. S. Punčeva bezprostředně před zahájením jeho zaměstnání u společnosti Walltopia vztahovaly právní předpisy jiného členského státu než Bulharské republiky, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 51 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položené otázky odpovědět, že čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009 ve spojení s čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že zaměstnanec zaměstnaný za účelem vyslání do jiného členského státu musí být považován za osobu, na kterou se „bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel“ ve smyslu čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009, i přesto, že tento zaměstnanec neměl podle právní úpravy tohoto členského státu bezprostředně před zahájením svého zaměstnání postavení pojištěnce, pokud v této době měl v uvedeném členském státě své bydliště, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K nákladům řízení

- 52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 14 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve spojení s čl. 12 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012, musí být vykládán v tom smyslu, že zaměstnanec zaměstnaný za účelem vyslání do jiného členského státu musí být považován za osobu, na kterou se „bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel“ ve smyslu čl. 14 odst. 1 nařízení č. 987/2009, i přesto, že tento zaměstnanec neměl podle právní úpravy tohoto členského státu bezprostředně před zahájením svého zaměstnání postavení pojištěnce, pokud v této době měl v uvedeném členském státě své bydliště, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.